

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/338/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616208586
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6616208586.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou so sídlom Slnecná 765/3, 900 45 Malinovo, adresa na doručovanie POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, proti žalovanému I. W., nar. XX. N. XXXX, trvale bytom W. ulica č. XX/XX, XXX XX D. v konaní o zaplatenie 1.470,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k. 7C/179/2016-48 zo dňa 12. apríla 2017 takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku, ktorým žalobu zamietol **p o t v r d z u j e.**

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku o nároku na náhradu trov konania mení tak, že žalobca je p o v i n n ý nahradit' žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

III. Žalobca je p o v i n n ý nahradit' žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Lučenec (ďalej ako „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ event. „okresný súd“) zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 1 470,- eur s príslušenstvom (prvý výrok) a žalovanému priznal právo na plnú náhradu trov konania (druhý výrok).

1.1 Z rozhodnutia súdu prvej inštancie a z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako veriteľ uzavrel so žalovaným ako dlžníkom dňa 11. marca 2009 Zmluvu o úvere č. 6463149 (ďalej aj „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 800,- eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi sumu úveru zvýšenú o poplatok v celkovej výške 1.470,- eur v 10 mesačných splátkach po 147,- eur. Žalovaný svoj záväzok platiť žalobcovi riadne a včas neplnil, čím porušil dojednania Zmluvy a stratil výhodu splátok. Úver zo Zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu dňa 30. júna 2009. Z dôvodu, že žalovaný neuhradil žalobcovi ani jednu splátku, podal žalobca na žalovaného trestné oznámenie. Žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 3T/15/2010 zo dňa 16. marca 2010, právoplatným dňa 16. marca 2010 uznaný vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona; s nárokom na náhradu škody odkázal v predmetnom rozsudku Okresný súd Lučenec žalobcu podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku na občianske súdne konanie. Trestný rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 31. marca 2010.

1.2 Súd prvej inštancie posúdil Zmluvu v zmysle ustanovenia § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obchodný zákonník“) ako zmluvu o úvere, ktorá je, ale zároveň z dôvodu postavenia zmluvných strán (dodávateľ a spotrebiteľ) zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „Občiansky zákonník“).

1.3 Žalovaný na pojednávaní na okresnom súde dňa 12. apríla 2017 vzniesol námietku premlčania. Prvoinštančný súd prihliadol na námietku premlčania s poukazom na § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ako ustanovenie priaznivejšie pre spotrebiteľa), posúdil ju ako dôvodnú a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalobca sa o vzniku škody, o jej výške a o tom, kto za ňu zodpovedá preukázateľne dozvedel dňa 31. marca 2010, t.j. doručením trestného rozsudku (č. k. 3T/15/2010 dňa 31.03.2010), ktorým bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania trestného činu úverového podvodu, čím boli naplnené predpoklady stanovené v ustanovení § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nárok žalobcu sa premlčal po uplynutí 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby dňa 31. marca 2012. Žaloba bola podaná žalobcom na súd prvej inštancie dňa 01. júla 2016, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Okresný súd preto žalobu zamietol a dôvodmi žaloby a ďalšou kontrolou spotrebiteľského práva sa nezaoberal.

1.4 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1-4, § 54, § 100 a § 106 Občianskeho zákonníka. Na rozhodnutie o trovách konania aplikoval § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že v spore úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p., tým že súd prvej inštancie rozsudok nedostatočne odôvodnil, čím odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v odvolaní v prvom rade namietal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Poukázal na to, že Zmluvu uzavrel so žalovaným ako s podnikateľom, označeným IČO-m v zmysle Obchodného zákonníka. Žalovaný navyše podľa Zmluvy nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu. Preto je potrebné posudzovať vzťah medzi zmluvnými stranami ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský. Zmluva o úvere sa navyše aj bez ohľadu na dohodu zmluvných strán riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka. Žalobca ďalej namietal, že v čase uzatvorenia Zmluvy nestanovoval zákon maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. K otázke premlčania žalovaný namietal, že nároku uplatneného žalobou sa domáhal titulom náhrady škody, nakoľko s týmto nárokom bol odkázaný právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 3T/15/2010 zo dňa 16. marca 2010 na občianske súdne konanie. Mal za to, že nárok na náhradu škody nie je premlčaný v 10-ročnej premlčacej dobe s poukazom na ustanovenia § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko ku škode došlo podľa trestného rozsudku dňa 11. marca 2009. Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd, ako funkčne príslušný na prejednanie odvolania v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) preskúmal vec v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p., z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem.

5. Podľa § 387 ods. 1 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a obsahu spisu konštatuje, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil, avšak vo výroku rozhodol vecne správne. Preto odvolací súd posúdil prvý výrok ako vecne správny a rozhodnutie prvoinštančného súdu v tejto časti potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

7. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť, či prvoinštančný súd zamietol žalobu žalobcu po správnom posúdení námietky premlčania žalovaného, s prihliadnutím na správnu dĺžku premlčacej doby a za aplikácie relevantných zákonných ustanovení.

8. Spotrebiteľ je v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

9. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov účinného v čase uzavretia Zmluvy (ďalej aj „zákon č. 258/2001 Z. z.“) je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

10. V zmysle § 397 a § 398 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. Pri práve na náhradu škody plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu; končí sa však najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

11. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil Zmluvu uzatvorenú medzi žalobcom a žalovaným ako zmluvu spotrebiteľskú. Žalobca v odvolaní správne namietal, že žalovaný uzatváral zmluvu ako podnikateľ označený IČO-m. Odvolací súd má zo Zmluvy zo dňa 11. marca 2009 za preukázané, že žalovaný ako dlžník žiadal o úver ako podnikateľ a nie ako fyzická osoba. Uvedené deklaruje skutočnosť, že v záhlaví Zmluvy boli uvedené nielen osobné údaje žalovaného (t.j. meno a priezvisko, adresa, rodné číslo a pod.), ale aj údaje o podnikaní žalovaného (t.j. obchodné meno, miesto podnikania a IČO). Žalovaný ako dlžník navyše v Zmluve ďalej prehlásil, že finančné prostriedky mu boli poskytnuté na výkon podnikania. Odvolací súd lustráciou v živnostenskom registri zistil, že žalovaný v čase podpisu Zmluvy skutočne vykonával podnikateľskú činnosť pod totožnými údajmi, aké boli uvedené v Zmluve. V nadväznosti na uvedené je nesprávne posúdenie prvoinštančného súdu Zmluvy ako spotrebiteľskej. Základným predpokladom uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy je postavenie dlžníka - spotrebiteľa ako fyzickej osoby, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka) a ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z.). Podmienky na uzatvorenie spotrebiteľskej zmluvy podľa uvedených zákonných ustanovení splnené neboli, pretože žalovaný žiadal o úver ako podnikateľ za účelom využitia finančných prostriedkov na podnikanie. Medzi žalobcom a žalovaným ako medzi dvoma podnikateľskými subjektmi bola uzatvorená zmluva o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

11.1 Napriek tomu, že prvoinštančný súd nesprávne posúdil Zmluvu a postavenie zmluvných strán a neaplikoval správne zákonné ustanovenia o premlčaní, je jeho záver o premlčaní nároku žalobcu a s ním spojené zamietnutie žaloby vecne správny. Z dôvodu, že medzi žalobcom a žalovaným vznikol na základe uzatvorenej zmluvy o úvere podľa ustanovení Obchodného zákonníka obchodnoprávny vzťah, je potrebné aj na posúdenie plynutia premlčacej doby aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Žalobca si voči žalovanému uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 1.470,- eur s prísl. titulom náhrady škody vzniknutej trestným činom. Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. Pri práve na náhradu škody plynie subjektívna premlčacia doba odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu; končí sa však najneskôr uplynutím 10 rokov (objektívna premlčacia doba) odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti (§ 398 Obchodného zákonníka). Žalobca sa o škode a o tom kto je povinný na jej náhradu preukázateľne dozvedel najneskôr dňa 31. marca 2010, t.j. doručením rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3T/15/2010 zo dňa 16. marca 2010. Ak štvorročná subjektívna premlčacia doba podľa § 397 Obchodného zákonníka začala plynúť doručením predmetného trestného rozsudku žalobcovi dňa 31. marca 2010, uplynula už dňa 31. marca 2014, t.j. pred doručením žaloby žalobcom na súd prvej inštancie. Nárok žalobcu sa premlčal uplynutím subjektívnej premlčacej doby. Je bez významu, že objektívna premlčacia doba neuplynula. Obe plynú nezávisle a pre premlčanie nároku postačuje, že v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby už subjektívna premlčacia doba uplynula. Záver prvoinštančného súdu o premlčaní nároku žalobcu je vecne správny.

11.2 Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že nárok žalobcu je premlčaný aj za aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka. Z dôvodu, že na vzťah medzi žalobcom a žalovaným bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka sa odvolací súd nezaoberal argumentáciou žalobcu v odvolaní týkajúcej sa použitia ustanovení § 110 ods. 1 a § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

12. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku posúdil ako vecne správny a potvrdil ho v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p.

13. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku žalovaného na náhradu trov konania podľa pomeru jeho úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 C. s. p.) nevykonateľným výrokom, v ktorom neuviedol, voči komu má žalovaný nárok na náhradu trov konania (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/41/2016 zo dňa 25. mája 2017). Zmena výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania teda súvisí s nesprávne formulovaným výrokom, v ktorom absentoval tento údaj. Preto odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Obsahovo ide o totožné rozhodnutie opierajúce sa o ustanovenie § 255 ods. 1 C. s. p. V druhom výroku bol preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenený podľa § 388 C. s. p.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške a prijímateľovi náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, z toho dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 C. s. p. od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

15. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).